

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 80 0 Рс 102261 20 Рев
Бања Лука, 10.3.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Виоланде Шубарић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља В.И. из Б., кога заступа С.Б., адвокат из Б., против туженог М.Б. д.о.о. Б., кога заступа М.С., адвокат из Б., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бијељини број 80 0 Рс 102261 20 Рсж од 25.9.2020. године, на сједници одржаној 10.3.2021. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бијељини број 80 0 Рс 102261 18 Рс од 2.10.2019. године, одбијен је захтјев тужитеља за исплату износа од 28.108,82 КМ, на име изгубљених плата за период од 6.10.2016. године (као дана престанка радног односа), до 15.1.2019. године (као дана враћања на рад) и за камате од подношења тужбе до исплате, као и захтјев да се обавезе тужени да, за исти период, на име и за рачун тужитеља путем Пореске управе код надлежних Фондова Републике Српске изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање у износу од 8.436,43 КМ, за здравствено осигурање у износу од 5.472,30 КМ, за осигурање од незапослености код Завода за запошљавање у износу од 456,02 КМ и за осигурање дјечије заштите у износу од 684,03 КМ, те је одбијен и захтјев за накнаду трошкова поступка и тужитељ је обавезан да туженом накнади трошкове поступка у износу од 822,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бијељини број 80 0 Рс 102261 20 Рсж од 25.9.2020. године, жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда потврђена и одбијен је захтјев тужитеља за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Тужитељ ревизијом побија другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права и предлаже да се нижестепене пресуде преиначе и усвоји тужбени захтјев тужитеља, уз накнаду трошкова поступка.

Тужени у одговору на ревизију предлаже да се ревизија одбаци као недозвољена или одбије као неоснована.

Тужитељ захтјевом у тужби тражи исплату накнаде плате за период од 6.10.2016. године до 15.1.2019. године у износу од 28.108,82 КМ, са каматом од подношења тужбе

до исплате и уплату доприноса на име и за рачун тужитеља надлежним Фондовима у износима назначеним у изреци пресуде, што износи укупно 15.048,78 КМ.

Расправљајући о постављеном захтјеву тужитеља првостепени суд је утврдио: да је уговором о раду на неодређено вријеме од 1.3.2013. године тужитељ засновао радни однос код туженог и да је распоређен на радно мјесто млинара; да је рјешењем туженог, број ... од 6.9.2016. године тужитељу отказан наведени уговор о раду и да је тужитељу радни однос престао 6.10.2016. године; да је пресудом истог суда број 80 0 РС 080985 16 РС од 23.11.2017. године, одбијен захтјев тужитеља за поништење рјешења туженог о отказу уговора о раду и за враћање на рад и да је по жалби тужитеља, пресудом Окружног суда у Бијељини број 80 0 РС 080985 18 РСж од 29.10.2018. године, првостепена пресуда преиначена и усвојен је тужбени захтјев тужитеља; да је тужени (на основу те пресуде) вратио тужитеља на рад и да је са њим закључио уговор о раду на неодређено вријеме број ... од 15.1.2019. године, којим је тужитељ распоређен на радно мјесто одржавања хигијене у околини млина и мокром чвору; да је финансијски вјештак Љ.Е. из Б. обрачунала накнаду плате за наведени период у коме тужитељ није радио у укупном износу од 28.108,82 КМ и припадајуће доприносе на име тужитеља, за исти период, у износу од 15.048,78 КМ; и да је тужитељ тужбу у овој правној ствари поднио 14.12.2018. године.

Полазећи од утврђења да је тужитељ за повреду права на рад и на исплату плата и уплату доприноса сазнао у септембру 2016. године, када му је отказан уговор о раду (а не, након што му је достављена наведена преиначавајућа пресуду Окружног суда у Бијељини, како тужитељ неосновано тврди), а да је тужбу за заштиту тих права, за период од дана престанка радног односа (6.10.2016. године), до дана враћања на рад (15.1.2019. године), поднио тек 14.12.2018. године, првостепени суд је закључио, да је тужитељ предметну тужбу поднио по истеку преклузивног рока од шест мјесеци из члана 201. став 4. Закона о раду ("Службени гласник Републике Српске", број 1/16 и 66/18, даље: ЗР) и да је стога, захтјев тужитеља неоснован. Даље је закључио, да се не могу прихватити основаним наводи тужитеља да се рок за подношење тужбе, има цијенити према одредби члана 372. став 1. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", број 29/78, 39/85 и 57/89, те "Службени гласник Републике Српске" број 17/93, 3/96 и 39/03 и 74/04, даље: ЗОО) јер се, с обзиром на правну природу овога спора, у конкретном случају примјењује наведени преклузивни рок за подношење тужбе од шест мјесеци из члана 201. став 4. ЗР, а не застарни рок од 3 године из члана 372. став 1. ЗОО.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда и оцијенио је жалбене наводе који су од одлучног значаја, па је жалбу тужитеља одбио и првостепену пресуду потврдио.

Одлука другостепеног суда заснована је на закону.

Тужба у радном спору, поред захтјева за утврђење незаконитости акта послодавца којим је повријеђено неко право радника, може садржавати и захтјеве за осуду на чинидбу, као што су: враћање радника на рад (радно правна реинтеграција), исплата накнаде изосталих плата и других накнада, јер поништење одлуке о престанку радног односа подразумјева радну реинтеграцију, а слиједом тога и исплату накнаде за период за који је раднику, доношењем незаконите одлуке о престанку радног односа, било онемогућено да ради. У овом случају тужитељ није тако поступио.

Тужитељ је за заштиту својих права, поводом престанка радног односа, благовремено поднио тужбу суду дана 8.11.2016. године, али само са захтјевом за поништење рјешења туженог, којим му је отказан уговор о раду број ... од 6.9.2016. године и за враћање на рад и распоређивање на одговарајуће послове, уз накнаду трошкова поступка, како је тужбени захтјев уредио на рочишту за главну расправу од 27.10.2017. године. Тај поступак је окончан правоснажном пресудом Окружног суда у Бијељини, број 80 0 Рс 080985 18 Рсж од 29.10.2018. године, којом је усвојен тако постављени захтјев тужитеља, а рјешењем овога суда број 80 0 Рс 080985 19 Рев од 6.3.2019. године, ревизија туженог против предње наведене пресуде је одбачена као недозвољена.

Накнаду плате и уплату припадајућих доприноса, која потраживања су предмет овога спора, тужитељ у том поступку (иако су и та потраживања била обухваћена тужбом), коначно уређеним тужбеним захтјевом није тражио, све до подношења тужбе у овој парници, дана 14.12.2018. године, којом је тражио изгубљене плате од дана престанка радног односа (6.10.2016. године) до дана враћања на рад (15.1.2019. године) и уплату доприноса на изгубљене плате надлежним Фондовима Републике Српске.

Наиме, с обзиром да захтјев тужитеља за исплату изгубљене плате представља самосталан захтјев за заштиту једног од права из радног односа и да, ако се тужбени захтјев састоји из више дијелова који могу представљати самосталне тужбене захтјеве у посебној парници, какав је овдје случај, за сваки од њих се благовременост тужбе цијени од дана када је повреда тог права (чија се заштита тражи у радном спору) учињена, односно од дана сазнања за повреду, наводи ревизије да је побијана пресуда заснована на погрешној примјени материјалног права, нису основани.

Предметно потраживање, супротно наводима ревизије, нема карактер штете коју има у виду одредба члана 146. ЗР, у вези са чланом 148. истог закона, него се ради о заштити права на изгубљену плату, као о једном од повријеђених права из радног односа, које право би тужитељ (с обзиром да је отпао правни основ по којем му је тужени отказао уговор о раду), остварио у случају да је тужба у овој правној ствари благовремено поднесена. Тужитељ је за повреду права на исплату плата за наведени период, сазнао даном престанка радног односа који му је престао рјешењем туженог од 6.9.2016. године, јер је за повреду права на плату знао сваки мјесец за који му је изостала исплата плате, од када је почео тећи рок из члана 201. став 4. ЗР за подношење тужбе. Рок за подношење тужбе у радном спору је преклузиван рок материјалног права унутар кога се мора подићи тужба, под пријетњом губитка права, чија се заштита тражи. Пропуштањем овог рока (који је протекао истеком шест мјесеци од дана сазнања за престанак радног односа), тужитељ је изгубио и само право на исплату накнаде плата које му је, како је већ речено, повријеђено још 2016. године, када је донесено рјешење о отказу уговора о раду и када је престао примати плату код туженог, какво схватање поводом истог спорног правног питања је изражено у бројним одлукама овог ревизионог суда и одлукама Уставног суда Босне и Херцеговине.

Одредбом члана 201. став 4. ЗР прописано је да радник који сматра да му је послодавац повриједио право из радног односа може да поднесе тужбу надлежном суду за заштиту тог права у року од шест мјесеци од дана сазнања за повреду права или дана учињене повреде. Наведени рок је преклузивног карактера и његово пропуштање доводи не само до губитка права на покретање радног спора, него и до губитка самог права које би у том спору било предмет заштите.

Рок из цитиране законске одредбе се рачуна од дана сазнања за повреду права, односно од дана када је радник сазнао да му је неко право ограничено, ускраћено или на други начин повријеђено. Према томе, неоснованим се указују наводи ревизије, да се вријеме сазнања о повреди права у погледу исплата плата има везати за дан сазнања за коначан исход поступка о поништењу одлуке о отказу уговора о раду, на основу које је тужитељу престао радни однос код туженог и да све до доношења правоснажне пресуде по том дијелу захтјева „није било извјесно да ли је уговор о раду отказан“, а с тим у вези ни указивање на пресуду Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине, број 65 0 П 192602 11 Рев од 22.9.2011. године, није од утицаја на законитост побијане пресуде.

Собзиром на разлоге садржане у образложењу ове пресуде, остали наводи ревизије нису од значаја за правилност и законитост побијане пресуде.

Из наведених разлога, а на основу одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13), одлучено је као у изреци.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић